

Sigara Bağımlısı ve Sigarayı Bırakan Kişilerde Psikolojik Faktörlerin Değerlendirilmesi

The Evaluation of Psychological Factors in Smoking Addicts and Quitters

Fatih YIĞMAN¹, Hasan ÜNVER², Muhammed Hakan AKSU³, Kadir ÖZDEL⁴

¹Ufuk Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Ankara

²Muş Devlet Hastanesi, Muş

³Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Ana Bilim Dalı, Ankara

⁴T.C. SBÜ Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Psikiyatri Kliniği, Ankara

Öz

Tütün kullanımı önemli bir halk sağlığı sorunudur. Hem sigara kullanımı hem de sigarayı bırakma tedavisi için psikolojik faktörlerin de önemli olduğu bilinmektedir. Çalışmaya toplam 172 sigara kullanan, 84 sigarayı bırakan olmak üzere 256 kişi katılmış, katılımcılara Sosyodemografik veri formu, Fagerström Nikotin Bağımlılığı Ölçeği ve Madde Kullanımı Risk Profili Ölçeği uygulanmıştır. Sonuçlarımıza göre sigarayı bırakan kişilerde sadece anksiyete duyarlılığı puanları, halen sigara kullanan kişilere göre anlamlı olarak yüksek bulunmuştur (p=0.005). Ayrıca halen sigara kullanan kişiler, kullanma düzeylerine göre düşük, orta ve ağır bağımlı olmak üzere üç gruba ayrılmışlardır. Dürtüsellik, ağır bağımlı grupta düşük ve orta bağımlı gruplardan anlamlı şekilde daha yüksek puanlar aldığı (p=0.005 ve p=0.047); anksiyete duyarlılığında ise ağır bağımlı grubun, düşük bağımlı gruptan anlamlı şekilde daha düşük puanlar aldığı saptanmıştır (p=0.002). Çalışmamızın sonuçları, sigara bağımlılığında özellikle dürtüsellik ve anksiyete duyarlılığı faktörlerinin önemine işaret etmektedir. Bu faktörlerin ele alınması, bağımlılığın hem tedavisinde hem de remisyon sürecinde yol gösterici olabilir. Sigara bağımlılığını anlamak ve bırakma sürecindeki başarıyı artırmak için psikolojik faktörleri anlamak önemlidir. Bu nedenle sigara bağımlılığındaki psikolojik faktörlerin gözden geçirilmesini amaçladık.

Anahtar Kelimeler: Dürtücü Davranış, Psikolojik Faktörler, Tütün Kullanımı Bozuklukları, Sigarayı Bırakma

Abstract

Tobacco use is an important public health problem. It is known that psychological factors are also important for both smoking and smoking cessation treatment. A total of 256 people, 172 smokers and 84 quitters, participated in the study. Sociodemographic data form, Fagerström Test for Nicotine Dependence and Substance Use Risk Profile Scale were applied to the participants. According to our results, only anxiety sensitivity scores of quitters (add) were found to be significantly higher than those, who currently smoke (p=0.005). In addition, current smokers are divided into three groups according to their level of use: low, moderate and severe. Impulsivity scored significantly higher in the severely dependent group than that of the low and moderate dependent groups (p=0.005 and p=0.047); In anxiety sensitivity, it was determined that the severely dependent group got significantly lower scores than the low dependent group (p=0.002). The results of our study indicate the importance of impulsivity and anxiety sensitivity factors in cigarette addiction. Addressing these factors can guide both the treatment of addiction and the remission process. It is important to understand psychological factors to understand smoking addiction and to increase success in the cessation process. Therefore, we aimed to review the psychological factors in smoking addiction.

Keywords: Impulsive Behavior, Psychological Factors, Tobacco Use Disorder, Smoking Cessation

Giriş

Tütün kullanımı tüm dünyada en önemli halk sağlığı sorunlarından birisidir. Dünya Sağlık Örgütü, tütün kullanımı nedeniyle her yıl milyonlarca kişinin hastalandığını ve hayatını kaybettiğini ifade etmektedir. Verilere göre 2017 yılında tütünle ilgili hastalıklardan yaklaşık 8 milyon insan hayatını kaybetmiştir (1).

Sigara ile mücadelede risk altında olan kişileri saptamak kadar, bırakma sürecinin başarısını öngören faktörleri anlamak da önemlidir. Kullanım ile ilişkili çevresel faktörler (akran etkisi, ailede sigara kullanımı gibi) ve bazı psikolojik özelliklere

(kişilik özellikleri, baş etme stratejileri gibi) vurgu yapılmıştır (2,3). Anksiyete ve depresif semptomların sigara kullanımı ile ilişkisi sıkça vurgulanmıştır (4,5). Son yıllarda yapılan araştırmalar, kişileri zararlı madde kullanımına yatkın hale getiren belirli kişilik ve duygulanım özelliklerine de vurgu yapmaktadır (6,7). Örneğin, dürtüsellik ve duygu arayışının sigara içme davranışını öngördüğü bildirilmiştir (8-11).

Madde Kullanımı Risk Profili Ölçeği (MKRPÖ), madde kötüye kullanımıyla ilişkili olabilecek psikolojik faktörleri ölçmek için hazırlanan bir öz bildirim anketidir (12,13). Ölçek, yoğun ve sorunlu uyuşturucu kullanımıyla daha önceki araştırmalarda tutarlı bir şekilde ilişkilendirilen dört farklı kişilik özelliğini değerlendirir: Dürtüsellik (D), Duygu Arayışı (DA), Umutsuzluk/Negatif Düşünme (U/ND) ve Anksiyete Duyarlılığı (AD) (13). MKRPÖ puanlarının ergenlerde alkol, tütün ve esrar kullanımını öngördüğü gösterilmiş; daha yüksek dürtüsellik, Duygu Arayışı ve Umutsuzluk puanlarının gelecekteki sigara içme olasılığının artmasıyla ilişkili olduğu gösterilmiştir (13,14). Ülkemizde MKRPÖ kullanılarak yapılan sigara bağımlılığı çalışmaları ise sınırlıdır.

	ORCID No
Fatih YIĞMAN	0000-0001-6052-7662
Hasan ÜNVER	0000-0001-5392-5507
Muhammed Hakan AKSU	0000-0003-2930-5337
Kadir ÖZDEL	0000-0002-3712-9444

Başvuru Tarihi / Received: 08.12.2020
Kabul Tarihi / Accepted : 24.07.2021

Adres / Correspondence : Fatih YIĞMAN
Ufuk Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Ankara
e-posta / e-mail : dr.yigman@gmail.com

Literatürdeki artan bilgilere rağmen sigarayı bırakma konusunda başarılı olma ile başarısız sigara bırakma denemeleri arasındaki ilişki net değildir. Bu ilişkinin anlaşılması, psikolojik müdahaleler için faydalı olabilir. Psikolojik faktörlerin aydınlatılması gerek tedavi sürecinde gerekse remisyonda kalma süresini uzatmak için önemlidir. Bağımlılık tedavilerindeki başarı oranlarının artmasını sağlamak amacıyla psikolojik faktörler ile ilgili literatüre katkı sunmayı amaçladık.

Biz bu çalışmamızda iki adet hipotez ortaya koyduk. Birincisi sigarayı bırakanlar ile, halen kullananlar arasında MKRPÖ alt boyutlarında farklılık saptanacağı; ikincisi ise sigara bağımlılığı şiddetine göre MKRPÖ alt boyutlarında farklılık saptanacağıdır.

Gereç ve Yöntem

Bu çalışma Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi Etik Kurulu tarafından 20.01.2020 tarih ve 80/11 Nolu sayı ile onaylanmış ve Helsinki Bildirgesi'nde belirlenen etik standartlara uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Tanı Çalışma için sağlık personeli olan ve yakınlarından gönüllü olanlar davet edilmiş, toplamda 272 kişiye ulaşılmıştır. Toplamda 266 kişi ölçekleri tamamlamış, bunların 10 tanesi rastgele işaretleme nedeniyle çalışmaya dahil edilmemiş, bu nedenle çalışmada analizler 256 kişi üzerinden yapılmıştır. Bu şekilde çalışmaya 18-35 yaş aralığında 163 erkek 93 kadın dahil edilmiştir. Bu şekilde 182 sigara kullanan kişi ve 74 sigarayı bırakan kişinin verilerine ulaşılmıştır. Çalışmaya katılımcı dahil edilirken halen bir psikiyatrik tedavi görmüyor olmak, okur yazar olmak ve çalışmaya gönüllü olmak kriterleri konulmuştur. DSM V'te alkol ve madde bağımlılığı kriterlerinde erken remiyon süresi olarak 3 aydır bağımlılık tanı kriterlerini karşılamamış olması bildirilmektedir (15). Bu nedenle sigarayı bırakan kişilerin en az 3 aydır sigara içmemesi kriteri dikkate alınmıştır.

Çalışmaya dahil edilen katılımcılara, çalışmaya katılmaya onam verildikten sonra, araştırma ekibi tarafından oluşturulan Sosyodemografik veri formu, Fagerström Nikotin Bağımlılığı Ölçeği ve Madde Kullanımı Risk Profili Ölçeği uygulanmıştır.

Sosyodemografik Veri Formu: Katılımcıların yaş, cinsiyet, eğitim yılı, sigara kullanımı süresi ve diğer tütün ürünleri kullanımı gibi özelliklerini belirlemek için araştırma ekibi tarafından oluşturulmuştur.

Fagerstrom Nikotin Bağımlılık Testi: Fagerstrom Tolerans Anketinin revize edilmesiyle oluşturulan bir ankettir (16). Testin Türkçe geçerliliği Uysal ve ark. tarafından yapılmıştır (17). Altı soruluk bir ölçektir, 0-3 puan alanlar 'düşük bağımlı', 4-6 puan alanlar 'orta derece bağımlı', 7-10 puan alanlar 'şiddetli bağımlı' olarak kabul edilir. Fagerstrom Nikotin Bağımlılık Testi klinik rutinde

daha çok bağımlılık değerlendirmesi için kullanılmakta; sigara içme dürtüsünü ve yoksunluk belirtilerini değerlendirememektedir.

Madde Kullanımı Risk Profili Ölçeği: Madde kullanımı ile ilişkili olarak düşünülen psikolojik faktörleri değerlendirmek için tasarlanmış 23 maddelik (4 noktalı Likert ölçeği: 1 kesinlikle katılmıyorum 4 kesinlikle katılıyorum) bir değerlendirme aracıdır. Klinik olmayan örneklerde iyi psikometrik özellikler göstermiştir (13). Türkçe geçerlilik ve güvenilirliği yapılmıştır (18). Ölçeğin kendinden hoşnutsuzluk (umutsuzluk), heyecan arama, dürtüsellik ve anksiyete duyarlılığı olmak üzere 4 alt boyutu vardır.

İstatistik değerlendirmeler SPSS 15.0 IBM paket programı kullanılarak yapılmıştır. Değişkenlerin normal dağılıma uygunluğunu değerlendirmek için Kolmogorov Simirnov testi kullanıldı Tüm değerlendirmelerde parametrik testler kullanılmıştır. Sosyodemografik verilerin değerlendirilmesinde betimsel analiz yöntemleri, gruplar arası karşılaştırma yaparken, bağımsız iki örneklem t-testi ve tek yönlü ANOVA kullanılmıştır. Üçlü grup karşılaştırmalarında farkı oluşturan grupları değerlendirmek amacıyla post-hoc Tukey testi uygulanmıştır. Anlamlılık açısından p değerinin 0.05'in altında olması istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

Bulgular

Katılımcılarımız 172 sigara kullanan ve 84 sigarayı bırakan kişiden oluşmaktaydı. Sigara kullanan kişiler 116 erkek (%67.4) ve 56 kadın (%32.6); sigarayı bırakan kişiler ise 47 erkek (%56.0) ve 37 kadın (%44.0) olarak saptanmıştır. Hastaların diğer sosyodemografik verileri Tablo-1 de verilmiştir.

Bir sonraki aşamada sigara içmeye devam eden ve sigarayı bırakan kişilerde MKRPÖ alt boyutlarında farklılık olup olmadığı incelenmesi için bağımsız iki örneklem t-testi uygulanmıştır. AD ölçeğinde sigarayı bırakan grubun puanlarının yüksek olması nedeniyle anlamlı fark saptanmıştır (p=0.005) (tablo-2).

Fagerstrom Nikotin Bağımlılık Testi sonuçlarına göre hastalar düşük (0-3 puan), orta (4-6 puan) ve ağır (7-10 puan) kullanım olarak üç gruba ayrılmıştır ve grupların MKRPÖ alt boyutlarına göre farklılık oluşturup oluşturmadığı incelenmiştir. Yapılan tek yönlü ANOVA analizinde Dürtüsellik (p=0.006) ve Anksiyete Duyarlılığı (p=0.004) skorlarında anlamlı fark saptanmıştır (Tablo-3).

Dürtüsellik açısından Fagerstrom Nikotin Bağımlılık Testi puanlarına göre ağır kullanım grubu ile düşük ve orta gruplar arasında fark saptanmıştır (sırasıyla p=0.005 ve p=0.047). Anksiyete duyarlılığı açısından ise sadece düşük ve ağır grup arasında fark saptanmıştır (p=0.002).

Tablo 1. Katılımcıların sosyodemografik verileri

		Sigara İçiyor	Sigarayı Bırakmış
Cinsiyet	Erkek	116 (%67.4)	47 (%56.0)
	Kadın	56 (%32.6)	37 (%44.0)
Yaş		28 ($\pm$ 4)	27 ($\pm$ 4)
Eğitim yılı		18 ($\pm$ 3)	17 ($\pm$ 3)
İlk Sigara Yaşı		17 ($\pm$ 4)	17 ($\pm$ 4)
Sigara Kullanan Akraba	Baba / Abi	126 (%73.3)	53 (%63.1)
	Anne / Abla	104 (%60.5)	63 (%75.0)
	Kardeş	48 (%27.9)	16 (%19.0)
Sigara Kullanan Arkadaş	Hiçbiri	0 (%0.0)	5 (%6.0)
	Yarisından az	28 (%16.3)	29 (%34.5)
	Yarisından çok	132 (%76.7)	47 (%56.0)
	Hepsi	12 (%7.0)	3 (%3.6)

Tablo 2. Sigara içen ve bırakan kişilerde MKRPÖ alt boyutlarının incelenmesi

Değişken	Sigara içen	Sigarayı bırakan	p
U/ND	18.52 ($\pm$ 2.62)	18.95 ($\pm$ 2.16)	0.167
D	10.47 ($\pm$ 2.32)	10.44 ($\pm$ 2.28)	0.936
DA	14.91 ($\pm$ 2.75)	14.85 ($\pm$ 3.72)	0.883
AD	12.72 ($\pm$ 2.46)	13.62 ($\pm$ 2.25)	0.005

U/ND: Umutsuzluk/Negatif Düşünme, D: Dürtüsellik, DA: Duygu Arayışı, AD: Anksiyete Duyarlılığı

Tartışma

Çalışmada sigara bağımlıları ile diğer tütün ürünü kullananlar ve sigara kullanımını bırakan kişiler sosyodemografik özellikler, Fagerstrom Nikotin Bağımlılık Testi ve Madde Kullanımı Risk Profili Ölçeği ile kişilik özellikleri açısından karşılaştırılmıştır. Çalışmamızın sonuçlarına göre başlangıçtaki iki hipotezimiz de kısmen doğrulanmış oldu. Birinci hipotezimizle ilgili olarak sigarayı bırakan kişilerde sadece anksiyete duyarlılığı puanları anlamlı olarak yüksek bulunmuştur. İkinci Hipotezimizle ilgili olarak ise; Fagerstrom Nikotin Bağımlılık Testi kesme puanları üzerinden sigara kullanan kişiler düşük, orta ve ağır olmak üzere üç gruba ayrılmıştır. Sonuçlarımıza göre, dürtüsellik ağır grupta düşük ve orta gruptan anlamlı şekilde daha yüksek puanlar aldığı; anksiyete duyarlılığında ise yüksek grubun, düşük gruptan anlamlı şekilde daha düşük puanlar aldığı saptanmıştır.

Çalışmamızın önemli sonuçlarından bir tanesi hem halen sigara kullanan hem de sigarayı bırakmış olan kişilerde aile ve yakın arkadaş grubundaki sigara kullanım sıklığıdır. Bandura'nın sosyal öğrenme kuramına göre yeni davranışlar doğrudan deneyimlemenin yanı sıra, davranışların gözlemlenmesi yoluyla da öğrenilebilir (19). Buna

yönelik literatürdeki araştırmalar, aile üyeleri ve arkadaşların sigara kullanıyor olmasının, sigara içme alışkanlığındaki rolüne vurgu yapmaktadır (20). Çalışmamızda da benzer şekilde, yüksek oranlarda aile üyeleri ve arkadaşlar çevresinde sigara kullanımı saptanmıştır.

İkinci aşamada temel hipotezlerimiz olan MKRPÖ ile sigara kullanımı ilişkisi araştırılmıştır. Sigara içmeyen gençlerle yapılan bir çalışmada umutsuzluk, dürtüsellik ve duygu arayışı; sigara içmeyi denemek niyetiyle ilişkili saptanmış, ancak anksiyete duyarlılığı ile anlamlı ilişki gösterilememiştir (21). 14-20 yaş arası 5069 katılımcı değerlendirilmiş, dürtüsellik ile tütün kullanımı arasında bir ilişki saptanırken; anksiyete duyarlılığının ise özellikle kızlarda esrar kullanımına karşı koruyucu olduğu gösterilmiştir (22). MKRPÖ boyutları ile sigara içme niyetleri arasında yapılan incelemede; anksiyete duyarlılığı dışındaki MKRPÖ boyutlarının tütün kullanma olasılığında önemli artışlara katkıda bulunduğunu bulunmuştur (14). Woicik ve arkadaşlarının 2009 yılında yaptıkları başka bir çalışmada yine anksiyete duyarlılığı ile mevcut sigara içme durumu arasında ilişki saptanamamıştır (13).

Görüldüğü üzere, literatürde anksiyete duyarlılığı ile ilgili farklı veriler bulunmaktadır. Karmaşık veriler sonrasında anksiyete duyarlılığının erken ve geç ergenlikte madde kullanımını farklı şekillerde etkileyebileceği öne sürülmüştür (13,14,23-25). Örneğin, yetişkinlerde anksiyete duyarlılığı puanları ile yatıştırıcı ilaç (örneğin, alkol ve anksiyolitik) kullanımı arasında güçlü ilişkiler bildirilmiştir (12). Ergenlerde de benzer şekilde anksiyete duyarlılığı puanları ile sedatif ilaç kullanımı (örneğin, anksiyolitik ve analjezik) arasındaki ilişki olduğu bildirilmiştir (13). Ayrıca, anksiyete duyarlılığı ile sigara bırakma sonrası nüks; sigarayı bırakırken erken dönemde yoğun geri çekilme semptomları ve bırakma girişimi sırasında erken dönemde sigara içme davranışları ile ilişkiyi bildiren çalışmalar mevcuttur (26-28). Çalışmamız sonuçlarında da hem sigarayı bırakan kişilerin halen sigara kullanan kişilere göre; hem de düşük düzeyde

bağımlı kişilerin ağır düzeyde bağımlı olan kişilere göre anksiyete duyarlılığı puanlarının daha yüksek olduğunu saptadık. Çalışmamızdaki sigarayı bırakan kişilerin en az 3 aydır sigara içmiyor olması da erken dönem verileri olarak sonuçlarımızı etkilemiş olabilir. Bunun yanı sıra, anksiyete duyarlılığı yüksek olan kişiler, bağımlılıkla ilgili kaygıları nedeniyle daha fazla bırakma girişiminde bulunmuş olabilirler ve yoğun kullanımdan da endişe ediyor olabilirler. Uzun remisyon süreleri baz alınarak yapılacak çalışmalar bu konu hakkında daha fazla bilgi sahibi olmamızı sağlayabilir.

Dürtüsellik ile ilgili olarak literatürde sigara kullanımı ile ilişkisini inceleyen çok sayıda çalışma mevcuttur. Örneğin, dürtüsellik problemi internet kullanımı ve sigara bağımlılığı ile ilişkilendirilebileceği ve bağımlılık davranışları için önemli bir faktör olabileceği bildirilmiştir (29). Daha yüksek dürtüsellik seviyelerinin Norveçli gençlerde sigara içmeyi öngördüğünü bulunmuş, yine yapısal olarak dürtüsellik sigara bağımlılığı ile ilişkili olduğu bildirilmiştir (30). Ayrıca, sigara bağımlılığı düzeyleri ile dürtüsellik arasında pozitif ilişki de gösterilmiştir (31). Çalışmamız sonuçlarına göre ağır düzeyde sigara bağımlılığı olan kişilerin, düşük ve orta düzeyde bağımlı olan kişilerden daha yüksek dürtüsellik puanları aldığını saptadık.

Çalışmamızdaki bulguların hem sigara bağımlılığın şiddetinde hem de sigarayı bırakma sürecinde başarılı olmuş kişilerin psikolojik faktörlerini açıklamada faydalı olacağını düşünüyoruz. Sigarayı bırakmada bağımlılığın şiddeti ile ilişkili bulduğumuz dürtüsellik ve anksiyete duyarlılığı gibi psikiyatrik durumlara yönelik müdahaleler tedavinin iyileştirilmesinde etkili olabilir. Bırakma sonrasında ise bireylerde anksiyete duyarlılığının sorgulanması ve var ise tedavinin bir parçası olarak ele alınması relaps ve rekürrenslerin önlenmesi açısından faydalı olabilir.

Son olarak bu araştırmada bazı sınırlılıkların dikkate alınması gereklidir. Öncelikle, çalışma kesitsel bir çalışmadır. Sigara kullanımı gibi bağımlılıklarda birçok biyopsikososyal faktör (biyolojik, genetik, kişilik özellikleri, psikolojik faktörler, rol oynar. Bu değişkenlerin ilişkisini daha net anlamak için, daha geniş katılımcılı ve takip süreci olan çalışmalar faydalı olacaktır.

Son olarak sigara bağımlılığında ve bırakma sürecindeki psikolojik faktörleri anlamak önemlidir. Bir sonraki adımda, bırakma sürecindeki kişilerde bırakma başarısı ile bu psikolojik faktörleri incelemek daha geniş bilgiler sunacaktır. Son olarak diğer bağımlılıklarda yapılacak benzer çalışmalar, aydınlatıcı olacaktır.

Tablo 3. Sigara bağımlılığı düzeylerine göre MKRPÖ alt boyutlarının değerlendirilmesi

MKRPÖ alt boyutları	Düşük (n=84)	Orta (n=42)	Ağır (n=46)	F	p	Post-Hoc İkililer	Tukey p
U/ND (1)	18.60 (±2.44)	18.33 (±3.03)	18.57 (±2.60)	0.147	0.864		
D (2)	10.08 (±1.98)	10.21 (±2.54)	11.39 (±2.49)	5.288	0.006	U/ND-DA D-DA	0.005 0.047
DA (3)	14.70 (±2.63)	15.14 (±3.18)	15.09 (±2.55)	0.483	0.617		
AD (4)	13.26 (±1.96)	12.69 (±2.49)	11.76 (±2.96)	5.841	0.004	U/ND-DA	0.002

U/ND: Umutsuzluk/Negatif Düşünme, D: Dürtüsellik, DA: Duygu Arayışı, AD: Anksiyete Duyarlılığı

Etik Kurul Onayı: Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi Etik Kurulu tarafından 20.01.2020 tarih ve 80/11 Nolu sayı ile onaylanmış ve Helsinki Bildirgesi'nde belirlenen etik standartlara uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

Kaynaklar

1. World Health Organization. WHO global report on trends in prevalence of tobacco use 2000-2025. World Health Organization, 2019.
2. Kale D, Stautz K, Cooper A. Impulsivity related personality traits and cigarette smoking in adults: A meta-analysis using the UPPS-P model of impulsivity and reward sensitivity. Drug Alcohol Depend. 2018;185:149-67.
3. Hammond CJ, Krishnan-Sarin S, Mayes LC, ve ark. Associations of cannabis-and tobacco-related problem severity with reward and punishment sensitivity and impulsivity in adolescent daily cigarette smokers. Int J Ment Health Addict. 2020;1-17.
4. Slomp FM, Bara TS, Picharski GL, ve ark. Association of cigarette smoking with anxiety, depression, and suicidal

ideation among Brazilian adolescents. Neuropsychiatr Dis Treat. 2019;15:2799.

5. Gobbi G, Atkin T, Zytynski T, ve ark. Association of cannabis use in adolescence and risk of depression, anxiety, and suicidality in young adulthood: a systematic review and meta-analysis. JAMA psychiatry. 2019;76(4):426-34.
6. Jaffee WB, D'Zurilla TJ. Personality, problem solving, and adolescent substance use. Behav Ther. 2009;40(1):93-101.
7. Üntübol H, Sayar GH. Psychological factors associated with smoking and quitting: addiction map of Turkey study. Neuropsychiatr Dis Treat. 2019;15:1971.
8. Baler RD, Volkow ND. Addiction as a systems failure: focus on adolescence and smoking. J Am Acad Child Adolesc Psychiatry. 2011;50(4):329-39.
9. Milani RM, Parrott AC, Turner JJ, ve ark. Gender differences in self-reported anxiety, depression, and somatization among ecstasy/MDMA polydrug users, alcohol/tobacco users, and nondrug users. Addict Behav. 2004;29(5):965-71.
10. Urbán R. Smoking outcome expectancies mediate the association between sensation seeking, peer smoking, and smoking among young adolescents. Nicotine Tob Res. 2010;12(1):59-68.
11. Schepis TS, Desai RA, Smith AE, ve ark. Impulsive sensation seeking, parental history of alcohol problems, and current

- alcohol and tobacco use in adolescents. *J Addict Med.* 2008;2(4):185-93.
12. Conrod PJ, Pihl RO, Stewart SH, ve ark. Validation of a system of classifying female substance abusers on the basis of personality and motivational risk factors for substance abuse. *Psychol Addict Behav.* 2000;14(3):243-56.
  13. Woicik PA, Stewart SH, Pihl RO, ve ark. The substance use risk profile scale: A scale measuring traits linked to reinforcement-specific substance use profiles. *Addict Behav.* 2009;34(12):1042-55.
  14. Krank M, Stewart SH, O'Connor R, ve ark. Structural, concurrent, and predictive validity of the Substance Use Risk Profile Scale in early adolescence. *Addict Behav.* 2011;36(1-2):37-46.
  15. American Psychiatry Association. Diagnostic and statistical manual of mental disorders (DSM-5®): American Psychiatric Pub; 2013.
  16. Heatherton TF, Kozlowski LT, Frecker RC, ve ark. The Fagerström test for nicotine dependence: a revision of the Fagerstrom Tolerance Questionnaire. *Br J Addict.* 1991;86(9):1119-27.
  17. Uysal MA, Kadakal F, Karşıdağ C, ve ark. Fagerstrom test for nicotine dependence: reliability in a Turkish sample and factor analysis. *Tuberk Toraks.* 2004;52(2):115-21.
  18. Uygun SD, Cop E, Uneri OS, ve ark. Psychometric evaluation of the Turkish version of the Substance Use Risk Profile Scale in adolescents. *J Ethn Subst Abuse.* 2021;20(3):379-94.
  19. Bandura A. Social learning theory 1977 New York. NY General Learning Press; 1977.
  20. O'Loughlin JL, Barry A-D, O'Loughlin EK, ve ark. Home smoking bans may increase the risk of smoking onset in children when both parents smoke. *Nicotine Tob Res.* 2014;16(7):1009-13.
  21. Memetovic J, Ratner PA, Richardson CG. Gender-based measurement invariance of the substance use risk profile scale. *Addict Behav.* 2014;39(3):690-4.
  22. Ali A, Carré A, Hassler C, ve ark. Risk factors for substances use and misuse among young people in France: What can we learn from the Substance Use Risk Profile Scale? *Drug Alcohol Depend.* 2016;163:84-91.
  23. Castellanos-Ryan N, O'Leary-Barrett M, Sully L, ve ark. Sensitivity and specificity of a brief personality screening instrument in predicting future substance use, emotional, and behavioral problems: 18-month predictive validity of the Substance Use Risk Profile Scale. *Alcohol Clin Exp Res.* 2013;37:E281-E90.
  24. Lammers J, Kuntsche E, Engels RC, ve ark. Mediation relations of substance use risk profiles, alcohol-related outcomes, and drinking motives among young adolescents in the Netherlands. *Drug Alcohol Depend.* 2013;133(2):571-9.
  25. Peeters M, Monshouwer K, van de Schoot R, ve ark. Personality and the prediction of high-risk trajectories of alcohol use during adolescence. *J Stud Alcohol Drugs.* 2014;75(5):790-8.
  26. Assayag Y, Bernstein A, Zvolensky MJ, ve ark. Nature and role of change in anxiety sensitivity during NRT-aided cognitive-behavioral smoking cessation treatment. *Cogn Behav Ther.* 2012;41(1):51-62.
  27. Langdon KJ, Leventhal AM, Stewart S, ve ark. Anhedonia and anxiety sensitivity: Prospective relationships to nicotine withdrawal symptoms during smoking cessation. *J Stud Alcohol Drugs.* 2013;74(3):469-78.
  28. Zvolensky MJ, Stewart SH, Vujanovic AA, ve ark. Anxiety sensitivity and anxiety and depressive symptoms in the prediction of early smoking lapse and relapse during smoking cessation treatment. *Nicotine Tob Res.* 2009;11(3):323-31.
  29. Liu S-J, Lan Y, Wu L, ve ark. Profiles of impulsivity in problematic internet users and cigarette smokers. *Front Psychol.* 2019;10:772.
  30. Kvaavik E, Rise J. How do impulsivity and education relate to smoking initiation and cessation among young adults? *J Stud Alcohol Drugs.* 2012;73(5):804-10.
  31. Skinner MD, Aubin H-J, Berlin I. Impulsivity in smoking, nonsmoking, and ex-smoking alcoholics. *Addict Behav.* 2004;29(5):973-8.